

แผนปฏิบัติการ
การบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่
เทศบาลตำบลตะกั่วป่า
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ของ

เทศบาลตำบลตะกั่วป่า
อำเภอภูพาน จังหวัดพะเยา

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๐ และตามมาตรา ๓๔/๑ การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูล และมูลฝอย ในเขตพื้นที่ของราชการส่วนท้องถิ่นใด ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น แต่ไม่รวมถึง องค์การบริหารส่วนจังหวัด และในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นจะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเอกชนเป็นผู้ดำเนินการหรือทำร่วมกับราชการ ส่วนท้องถิ่นก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้การมอบให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ แต่หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทย กำหนดดังกล่าวต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐประกอบด้วย พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ บัญญัติไว้ว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้ (๓) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูล ฝอยและสิ่งปฏิกูล และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่๒) พ.ศ.๒๕๔๙ มาตรา ๑๖ บัญญัติไว้ว่า ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบ การบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (๑๘) การจัดการมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย

ปี พ.ศ.๒๕๖๕ กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดให้ทุกจังหวัดดำเนินการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการจัดการขยะ มูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” โดยให้ดำเนินการตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้านและชุมชน พร้อมทั้งรณรงค์และประชาสัมพันธ์การลดและคัดแยกขยะมูลฝอย โดยใช้หลัก ๓ ช : ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ หรือ ๓Rs: Reduce Reuse Recycle ภายใต้กรอบการดำเนินงาน ๓ ระยะ ได้แก่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ซึ่งได้กำหนดกรอบการดำเนินงาน เป้าประสงค์ และตัวชี้วัด ตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๗๐)

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลตำบลดงเจน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเป็นไปตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” เทศบาลตำบลดงเจน จึงได้จัดทำ แผนปฏิบัติการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลตำบลดงเจน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ขึ้น เพื่อเป็นกรอบและแนวทางการดำเนินงานระยะสั้นให้แก่หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และประชาชนโดยทั่วไป ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

๑.๒ กรอบการดำเนินงาน

การดำเนินงานในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพนั้น สามารถแบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ ระยะต้นทาง คือ ให้ความรู้การคัดแยกขยะให้ถูกวิธีแก่ประชาชนในพื้นที่ในระดับครัวเรือน เน้นการลดปริมาณขยะและมีการคัดแยกขยะที่ครัวเรือน สถานที่ราชการ สถานที่สาธารณะ และสถานประกอบการ ตามหลัก ๓Rs ระยะกลางทาง คือ การจัดเก็บและขนส่งขยะมูลฝอยที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ และระยะปลายทาง คือ การจัดการขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและมีประสิทธิภาพ

แผนปฏิบัติการ การบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลตำบลดงเจน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นแผนปฏิบัติการระยะสั้น ประกอบกับปัจจุบันข้อขยะของเทศบาลตำบลดงเจนยังไม่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้นในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ จึงมุ่งเน้นดำเนินการในระยะต้นทางและกลางทางเท่านั้น คือ เน้นการให้ความรู้การคัดแยกขยะให้ถูกวิธีแก่ประชาชนในพื้นที่ในระดับครัวเรือน เน้นการลดปริมาณขยะ และมีการคัดแยกขยะที่ครัวเรือน สถานที่ราชการ สถานที่สาธารณะ และสถานประกอบการบนพื้นฐานแนวคิด ๓ช เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย โดยส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ และเพิ่มมูลค่าที่ต้นทาง และเน้นการพัฒนากระบวนการเก็บขนขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับสถานการณ์ขยะในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การจัดการขยะปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

๑.๓ วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นกรอบทิศทางและแนวทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย ชุมชน ในภาพรวมของเทศบาลตำบลดงเจน โดยการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของทุกภาคส่วน

๑.๔ เป้าหมายการดำเนินงาน

๑. รมรณรงค์สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้ทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการรับรู้การเป็นเจ้าของปัญหา และนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ มีความตระหนักรู้ และรับผิดชอบในการจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด

๒. ประชาชนทุกครัวเรือน ส่วนราชการ ศาสนสถาน และสถานประกอบการทุกแห่ง มีการบริหารจัดการขยะ ตามหลัก ๓Rs

๓. ปริมาณขยะชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลดงเจน ลดลงจากปีที่ผ่านมา

๑.๕ ตัวชี้วัดการดำเนินงาน

ต้นทาง

๑. ร้อยละ ๘๐ ของครัวเรือนมีการคัดแยกขยะและบริหารจัดการขยะตามหลัก ๓Rs
๒. ร้อยละ ๑๐๐ ของส่วนราชการ ศาสนสถาน และสถานศึกษา จัดกิจกรรมลดและคัดแยกขยะมูลฝอยหรือการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์
๓. ร้อยละ ๑๐๐ ของครัวเรือนมีการคัดแยกขยะอันตรายและเก็บรวบรวมเพื่อกำจัดตามเทศบาลตำบลดงเจน กำหนด
๔. ร้อยละ ๕๐ ของหมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านปลอดขยะเปียก
๕. ร้อยละ ๑๐๐ ของสถานศึกษาเป็น “สถานศึกษาปลอดขยะ”
๖. ร้อยละ ๖๐ ของครัวเรือนสมัครเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่น

กลางทาง

๑. ร้อยละ ๑๐๐ ของครัวเรือนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลดงเจนไม่มีขยะตกค้าง
๒. ร้อยละ ๑๐๐ ของครัวเรือนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลดงเจนได้รับการจัดเก็บขยะมูลฝอยจากเทศบาลตำบลดงเจน ตามกำหนด
๓. ร้อยละ ๑๐๐ ของรถเก็บขยะ มีการแยกเก็บและขนขยะคัดแยกตามที่เทศบาลตำบลดงเจน กำหนด

ปลายทาง

- ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เข้าสู่ระบบการกำจัดที่ปลายทางลดลง ร้อยละ ๕ เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยในปี พ.ศ. ๒๕๖๔
- ร้อยละ ๑๐๐ ของขยะมูลฝอยแต่ละประเภทที่มีการจัดเก็บเข้าสู่ระบบกำจัดตามที่เทศบาลตำบลงเจนกำหนด

๑.๖ ระยะเวลาดำเนินงาน

ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๔ - เดือนกันยายน ๒๕๖๕

๑.๗ งบประมาณดำเนินการ

งบประมาณจากเทศบาลตำบลงเจน ส่วนราชการในพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แผนปฏิบัติการ การบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลตำบลรวมใจพัฒนา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เทศบาลตำบลรวมใจพัฒนา อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

ลำดับ ที่	รายการ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๕											
		ต.ค. ๖๔	พ.ย. ๖๔	ธ.ค. ๖๔	ม.ค. ๖๕	ก.พ. ๖๕	มี.ค. ๖๕	เม.ย. ๖๕	พ.ค. ๖๕	มิ.ย. ๖๕	ก.ค. ๖๕	ส.ค. ๖๕	ก.ย. ๖๕
๑	กิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะให้ถูกวิธีในระดับครัวเรือน ในงานกิจกรรมต่างๆของเทศบาลตำบลงเจน	←											→
๓	กิจกรรม “ถนนสะอาด น่านมอม” โดยอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่น และผู้นำชุมชน หน่วยงานเจ้าหน้าที่เก็บขยะในพื้นที่เทศบาลตำบลงเจน			↔			↔			↔			↔
๔	กิจกรรมเก็บขนขยะคัดแยกและนำไปกำจัดตามกำหนดแต่ละประเภท	←											→
๕	กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาชุมชนต้นแบบด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	←											→
๖	กิจกรรมรับสมัครอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก	←											→
๗	ติดตามประเมินผลรายงานผลการปฏิบัติงาน - รายงานกิจกรรมการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย - รายงานผลงานของผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา - บันทึก มฝ.๒	←											→

บทที่ ๒

ข้อมูลพื้นฐาน และสถานการณ์ขยะมูลฝอย

๒.๑ ด้านกายภาพ

๒.๑.๑ ที่ตั้งของตำบล

สำนักงานเทศบาลตำบลดงเจน ตั้งอยู่เลขที่ ๒๙๗ หมู่ ๑๓ ตำบลดงเจน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา อยู่ห่างทิศใต้ ของอำเภอกุฉินารายณ์ ห่างจากที่ว่าการอำเภอแม่ใจ ประมาณ ๗ กิโลเมตร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดพะเยา อยู่ห่างจากจังหวัดพะเยา ประมาณ ๙ กิโลเมตร และมีอาณาเขตติดต่อกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอำเภออื่น ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ เขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเจน อำเภอกุฉินารายณ์
ทิศใต้	ติดต่อกับ เขตเทศบาลตำบลท่าวังทอง อำเภอเมืองพะเยา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ เขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ใจ อำเภอกุฉินารายณ์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ เขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเจน อำเภอกุฉินารายณ์

๒.๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

ในเขตเทศบาลตำบลดงเจนมีพื้นที่ทั้งหมด ๑๑.๐๓ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๖,๘๙๓.๗๕ ไร่ ตั้งอยู่ พิกัดทางภูมิศาสตร์ ละติจูดที่ ๑๙.๒๒๔๖๔๗ ลองจิจูดที่ ๙๙.๙๔๙๗๓๔ ซึ่งสภาพภูมิประเทศ ในเขตเทศบาลตำบลดงเจน มีพื้นที่ทั่วไปเป็นทุ่งนา ที่ราบลุ่มแม่น้ำอิง และพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำการเกษตร คือ ทำนา และทำสวน

๒.๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศ ในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลดงเจน แบ่งได้เป็น ๓ ฤดู คือ

- ฤดูร้อน อยู่ระหว่าง เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนจัดในเดือนพฤษภาคม อุณหภูมิสูงสุด ๔๐ องศาเซลเซียส
- ฤดูฝน อยู่ระหว่าง เดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม ฝนตกหนาแน่นในเดือนกรกฎาคม ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๑๓๖.๕ มิลลิเมตร
- ฤดูหนาว อยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนกุมภาพันธ์ อากาศหนาวจัดในเดือนธันวาคม อุณหภูมิต่ำสุด ๑๙.๕ เซลเซียส

๒.๑.๔ ลักษณะของดิน

ทรัพยากรดินโดยทั่วไปในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลดงเจน สามารถแบ่งตามลักษณะภูมิประเทศแบ่งออกเป็นลักษณะใหญ่ ๆ ได้ ๓ ลักษณะดังนี้

- ดินภูเขา เป็นดินต้นที่เกิดจากสลายตัวของหินภูเขาที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ดินลักษณะนี้พบบริเวณ
- ดินเหนียว เป็นดินที่เกิดจากการทับถมของตะกอนที่น้ำพัดพามา จึงพบตามบริเวณที่ราบลุ่มน้ำอิง ดินชนิดนี้เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง
- ดินตะกอนเก่า เป็นดินที่เกิดในลักษณะเดียวกับดินเหนียวเช่นกัน แต่มีการสะสมตัวของอนุภาคดินในระยะเวลาน้อยกว่าดินเหนียว แต่นานกว่าดินค่อนข้างใหม่ และลักษณะดินก็เป็นดินร่วนหรือดินทราย เช่นเดียวกับดินค่อนข้างใหม่ ดังนั้นจึงมีความอุดมสมบูรณ์อยู่ในระดับปานกลาง

๒.๑.๕ ลักษณะของแหล่งน้ำ

มีคลอง ลำธาร ห้วย จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ ลำน้ำอิง, ลำน้ำร่องปอ,ลำน้ำร่องทง และลำน้ำแม่เหมือง

๒.๒ ด้านการเมือง/การปกครอง

๒.๒.๑ เขตการปกครอง

เทศบาลตำบลงเจน ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของตำบลงเจน อำเภอกงหรา จังหวัดพะเยา มีหมู่บ้านที่อยู่ในเขตการปกครอง จำนวน ๑๖ หมู่บ้าน โดยมีหมู่บ้านอยู่เขตตำบลงเจน จำนวน ๑๒ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑ บ้านกัวกลาง,หมู่ที่ ๒ บ้านสันป่าสัก,หมู่ที่ ๓ บ้านกัวใต้,หมู่ที่ ๔ บ้านกัวเหนือ, หมู่ที่ ๕ บ้านเจน,หมู่ที่ ๘ บ้านเจน,หมู่ที่ ๙ บ้านสันป่ากอก,หมู่ที่ ๑๐ บ้านกัวเชียงหมั่น,หมู่ที่ ๑๑ บ้านสันป่าสัก ,หมู่ที่ ๑๒ บ้านกัวใต้ร่วมใจ,หมู่ที่ ๑๓ บ้านกัวสันติสุข และหมู่ที่ ๑๖ บ้านเจน และมีหมู่บ้านอยู่ในเขตตำบลแม่ือง จำนวน ๔ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑ บ้านท่าร้อง ,หมู่ที่ ๒ บ้านแม่ืองหลวง,หมู่ที่ ๓ บ้านสันตันตัม และหมู่ที่ ๗ บ้านแม่ืองสันกลาง

การเลือกตั้ง

การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลงเจน ให้แบ่งเขตเทศบาลเป็น ๒ เขตเลือกตั้ง ประกอบด้วย เขต ๑ ประกอบด้วย จำนวน ๘ หมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตตำบลงเจน จำนวน ๔ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑ บ้านกัวกลาง, หมู่ที่ ๓ บ้านกัวใต้,หมู่ที่ ๙ บ้านสันป่ากอก,หมู่ที่ ๑๑ บ้านสันป่าสัก และอยู่ในเขตตำบลแม่ือง จำนวน ๔ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑ บ้านท่าร้อง ,หมู่ที่ ๒ บ้านแม่ืองหลวง,หมู่ที่ ๓ บ้านสันตันตัม และหมู่ที่ ๗ บ้านแม่ืองสันกลาง เขตที่ ๒ ประกอบด้วยจำนวน ๘ หมู่บ้านเป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตตำบลงเจนทั้งหมด ได้แก่ หมู่ที่ ๒ บ้านสันป่าสัก, หมู่ที่ ๔ บ้านกัวเหนือ, หมู่ที่ ๕ บ้านเจน,หมู่ที่ ๘ บ้านเจน, หมู่ที่ ๑๐ บ้านกัวเชียงหมั่น, , หมู่ที่ ๑๒ บ้านกัวใต้ร่วมใจ,หมู่ที่ ๑๓ บ้านกัวสันติสุข และหมู่ที่ ๑๖ บ้านเจน

๒.๓ ประชากร

๒.๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

๑) จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์ และประชากรที่อาศัยอยู่จริง

(๑) จำนวนประชากรและครัวเรือนตามทะเบียนราษฎร์ พ.ศ.๒๕๖๔ ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	พ.ศ.๒๕๖๔			
		ชาย	หญิง	รวม	คร.
๑	บ้านกัวกลาง	๑๙๐	๔๒๔	๔๓๒	๑๘๗
๒	บ้านสันป่าสัก	๓๑๕	๓๑๖	๖๓๑	๓๐๒
๓	บ้านกัวใต้	๒๖๔	๓๔๒	๖๐๖	๒๗๒
๔	บ้านกัวเหนือ	๓๖๔	๓๗๗	๗๔๑	๒๗๖
๕	บ้านเจน	๒๐๕	๒๓๙	๔๔๔	๑๗๙
๘	บ้านเจน	๒๖๘	๒๘๙	๕๕๗	๑๙๙
๙	บ้านสันป่ากอก	๑๙๗	๒๓๒	๔๒๙	๑๙๗
๑๐	บ้านกัวเชียงหมั่น	๑๙๗	๒๑๗	๔๑๔	๒๖๓
๑๑	บ้านสันป่าสัก	๑๖๖	๒๑๑	๓๗๗	๑๗๒
๑๒	บ้านใต้ร่วมใจ	๒๐๐	๒๓๐	๔๓๐	๑๘๗

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	พ.ศ.๒๕๖๔			
		ชาย	หญิง	รวม	คร.
๑๓	บ้านกวันสันติสุข	๓๐๘	๓๓๕	๖๔๓	๒๘๘
๑๖	บ้านเจน	๑๙๐	๒๑๔	๔๐๔	๑๕๔
๑	บ้านท่าร้อง	๒๔๙	๒๗๘	๕๒๗	๒๓๕
๒	บ้านแม่อิงหลวง	๒๖๐	๒๖๘	๕๒๘	๒๑๗
๓	บ้านสันตันตัม	๒๙๔	๓๖๖	๖๖๐	๒๕๘
๔	บ้านแม่อิงสันกลาง	๑๑๙	๒๒๔	๔๒๓	๑๙๑
รวม		๓,๘๖๘	๔,๓๘๑	๘,๒๔๙	๓,๕๗๘

หมายเหตุ : เทศบาลตำบลงเจน มีจำนวนประชากร ๘,๒๔๙ คน (ข้อมูล ณ เดือน กันยายน ๒๕๖๔) เป็นชาย ๓,๘๖๘ คน หญิง ๔,๓๘๑ คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย ๒๓๐ คน/ตร.กม.(คน/พื้นที่ = ๑/๑.๒๙ ตร.ม.)

สภาพทางสังคม

๒.๓.๒ อาชีพ/รายได้

- ๑) ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาอาชีพค้าขาย รับราชการและอื่นๆ ตามลำดับ
- ๒) รายได้เฉลี่ยต่อปีโดยประมาณ ๖๕,๕๗๐ บาท/คน/ปี

๒.๓.๓ การศึกษา

- ๑) โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต ๑ จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนดงเจนวิทยาคม,โรงเรียนอนุบาลภูกามยาว,โรงเรียนบ้านเจน,โรงเรียนบ้านกวันเหนือ และโรงเรียนบ้านแม่อิง
- ๒) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๒ แห่ง

๒.๓.๔ สาธารณสุข

- มีหน่วยบริการสาธารณสุขภาครัฐ จำนวน ๓ แห่ง ดังนี้
- ๑) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลงเจน
  - ๒) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านเจน
  - ๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแม่อิง
- และมีหน่วยบริการสาธารณสุขเอกชน จำนวน ๑ แห่ง โดยมีบุคลากรทางการแพทย์หรือบุคลากรผู้สนับสนุนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานพยาบาลทุกแห่งทุกสังกัด รวมจำนวน ๓๕๔ คน ดังนี้
- ๑) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขชุมชน จำนวน ๒๔ คน
  - ๒) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.) จำนวน ๓๓๐ คน

๒.๓.๕ อาชญากรรม/ยาเสพติด

- หน่วยรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และป้องกันอาชญากรรมและยาเสพติดในพื้นที่เทศบาลตำบลงเจน ดังนี้
- ๑) ศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เทศบาลตำบลงเจน มีบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ ดังนี้
    - อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) จำนวน ๕๕ นาย
    - รถบรรทุกน้ำอเนกประสงค์ ขนาดบรรจุ ๖,๐๐๐ ลิตร จำนวน ๑ คัน และขนาดบรรจุ ๕,๐๐๐ ลิตร จำนวน ๒ คัน
    - รถกู้ชีพกู้ภัยพร้อมอุปกรณ์ จำนวน ๑ คัน

- รถดับเพลิง จำนวน ๑ คัน
- เครื่องดับเพลิงชนิดหาลาม จำนวน ๑ เครื่อง
- รถรับส่งผู้ป่วย จำนวน ๑ คัน

๒) สถานีตำรวจ ๑ แห่ง คือ สถานีตำรวจภูธรภูมามยาว มีบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ รวมจำนวน ๘๓ นาย

๓) มีศูนย์สงเคราะห์ประจำหมู่บ้าน จำนวน ๑๖ แห่ง

๒.๔ ข้อมูลสถานการณ์ขยะมูลฝอยของพื้นที่เทศบาลตำบลดงเจน

จากข้อมูลการศึกษาวิจัยพบว่าในปี พ.ศ.๒๕๖๓ และปีพ.ศ. ๒๕๖๔ มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลดงเจน เฉลี่ยวันละ ๖.๖-๗.๖ ตัน และปัจจุบันเทศบาลตำบลดงเจน อำเภอภูมามยาว จังหวัดพะเยา กำลังเผชิญกับปัญหาขยะมูลฝอยที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นและมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาที่มากและรุนแรงขึ้นจากการขยายตัวของชุมชน และการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ.๒๕๖๕ พบว่าในพื้นที่เทศบาลตำบลดงเจน มีปริมาณขยะเกิดขึ้นเฉลี่ยวันละ ๖.๖-๘.๓ ตัน หรือประมาณ ๒๐๐-๒๕๐ ตันต่อเดือน ซึ่งมากกว่าปี ๒๕๖๓ และปี ๒๕๖๔ ที่พบขยะมูลฝอยเกิดขึ้นเฉลี่ย ๒๐๐-๒๓๐ ตันต่อเดือนซึ่งเทศบาลตำบลดงเจน และจัดเก็บได้เฉลี่ยวันละ ๕-๖ ตัน และเทศบาลตำบลดงเจนได้รณรงค์ให้แต่ละครัวเรือนในพื้นที่ดำเนินการกำจัดเองหรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น นำไปเลี้ยงสัตว์ ทำปุ๋ยหมักในครัวเรือน เป็นต้น หรือบางส่วนที่เป็นขยะรีไซเคิล ให้ดำเนินการคัดแยกและจำหน่ายแก่ผู้รับซื้อเอง และจากการสำรวจขยะในชุมชนไม่พบขยะตกค้างในชุมชนแต่อย่างใด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าขยะที่เกิดขึ้นได้รับการกำจัดร้อยละ ๑๐๐

บทที่ ๓ มาตรการเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ

๓.๑ คำนิยาม

ขยะหรือมูลฝอย คือ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์หรือ สิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชน โดยทั่วไปขยะแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท

๑. **ขยะอินทรีย์ หรือ มูลฝอยย่อยสลาย** คือ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมัก ทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น

๒. **ขยะรีไซเคิล หรือ มูลฝอยที่ยังใช้ได้** คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถ นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ กระป๋องเครื่องดื่ม เศษพลาสติก เศษโลหะ อลูมิเนียม ยางรถยนต์ ก่อสร้างเครื่องแบบ UHT เป็นต้น

๓. **ขยะทั่วไป หรือ มูลฝอยทั่วไป** คือ ขยะประเภทอื่นนอกเหนือจาก ขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยาก และไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติก ใส่ขนม ถุงพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อลูกอม ซองขนมกึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติกเบื้อนเศษอาหาร โฟมเบื้อนอาหาร พอลิเบื้อนอาหาร เป็นต้น

๔. **ขยะอันตราย หรือมูลฝอยอันตราย** คือ ขยะที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุกัมมันตรังสี วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่น ไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตราย แก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อม เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระป๋องสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น

ส่วนราชการ จำนวน ๕ แห่ง ประกอบด้วย เทศบาลตำบลงเจน,สถานีตำรวจภูธรภูมามยาว, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลงเจน,โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้าน และ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมอิ่ง

สถานศึกษา จำนวน ๗ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา จำนวน ๕ แห่ง คือ โรงเรียนดงเจนวิทยาคม,โรงเรียนอนุบาลภูมามยาว,โรงเรียนบ้านเจน,โรงเรียนอนุบาลภูมามยาว และโรงเรียนบ้านแม่อิง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลงเจน จำนวน ๒ แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดเชียงหมั่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเจน

ศาสนสถาน หมายถึง สถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา มีจำนวน ๙ แห่ง ได้แก่ วัดสันป่าเหียง, วัดศรีดอนไชย,วัดสันตันม่วง,วัดเชียงหมั่น,สำนักปฏิบัติธรรมภูบัวบก,วัดเมืองอิงหลวง,วัดท่าร้อง,วัดพระธาตุปูปอ และวัดพระธาตุตอดยง

๓.๒ แนวคิดพื้นฐาน

๑. แนวคิด ๓ Rs

ขยะมูลฝอยที่เราพบเห็นกันในชีวิตประจำวันนั้น เกิดจากครัวเรือน สถานประกอบการ รวมถึงสถานที่สาธารณะ ดังนั้น เราจึงต้องมีการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน ที่เน้นการลด การคัดแยก และการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการใช้หลัก ๓Rs ประกอบด้วย

REDUCE การใช้ให้น้อย คือ การลดการใช้ การบริโภคทรัพยากรที่ไม่จำเป็นลง ลดการก่อให้เกิดขยะ เช่น

๑. ลดการนำขยะเข้าบ้าน ไม่ว่าจะเป็นถุงพลาสติก ถุงกระดาษ กระดาษห่อของโฟม หรือหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

๒. ใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดเติม เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่ม เครื่องสำอาง ถ่านชนิดชาร์ตได้ สบู่เหลว น้ำยารีดผ้า น้ำยาทำความสะอาด ฯลฯ

๓. ลดปริมาณขยะมูลฝอยอันตรายในบ้าน หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีภายในบ้าน เช่น ยากำจัดแมลง หรือน้ำยาทำความสะอาดต่างๆ ควรจะหันไปใช้วิธีการทางธรรมชาติ จะดีกว่า อาทิ ใช้เปลือกส้มแห้งนำมาเผาไล่ยุง หรือ ใช้ผลมะนาวเพื่อดับกลิ่นภายใน ห้องน้ำ

๔. พยายามหลีกเลี่ยงการใช้โฟมและพลาสติกซึ่งกำจัดยาก โดยใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าในการจับจ่ายซื้อของ

REUSE การใช้ซ้ำ คือ การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าที่สุด โดยการนำสิ่งของเครื่องใช้ มาใช้ซ้ำ เช่น

๑. นำสิ่งของที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ เช่น ถุงพลาสติกที่ไม่เปรอะเปื้อนก็ให้ เก็บไว้ใช้ใส่ของอีกครั้ง หนึ่ง หรือใช้เป็นถุงใส่ขยะในบ้าน

๒. นำสิ่งของมาดัดแปลงให้ใช้ประโยชน์ได้อีก เช่น การนำยางรถยนต์มาทำ เก้าอี้ การนำขวดพลาสติกก็สามารถนำมาดัดแปลงเป็นที่ใส่ของ แจกัน การนำเศษผ้า มาทำเปเลนอน เป็นต้น

๓. ใช้กระดาษทั้งสองหน้า

RECYCLE นำกลับมาใช้ใหม่ คือ เป็นการนำสิ่งของที่ใช้ประโยชน์ในรูปแบบเดิมไม่ได้แล้ว หรือเรียกอีกอย่างว่าเป็นขยะ นำไปจัดการด้วยกระบวนการต่างๆ แล้วแปรรูปมาเป็นสิ่งใหม่ จากนั้นก็นำมาใช้ใหม่ เช่น กระดาษ แก้ว พลาสติก เหล็ก อะลูมิเนียม มาแปรรูปโดยกรรมวิธีต่างๆ นอกจากจะเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยแล้ว ยังเป็นการลดการใช้พลังงานและลด มลพิษที่เกิดกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเราสามารถทำได้โดย

๑. คัดแยกขยะรีไซเคิล แต่ละประเภท ได้แก่ แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ/ อโลหะ

๒. นำไปขาย/บริจาค/ นำเข้าธนาคารขยะ/กิจกรรม ขยะแลกไข่

๓. ขยะเหล่านี้ก็จะเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล

๒. หลักการประชาธิรัฐ

หลักการดำเนินงานตามแนวทาง “ประชาธิปไตย” นั้น เป็นหลักการที่คำนึงถึงหลักความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทางสังคม (Participatory Principle) ในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะอันตราย เพื่อความยั่งยืนในการบริหารจัดการในอนาคต โดยส่งเสริมบทบาทของทุกภาคส่วนในสังคม อันประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ได้แก่ ภาคราชการทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาชนและประชาสังคม ภาคการศึกษา และภาคการศาสนา ทั้งในกระบวนการกำหนดนโยบาย การให้ข้อมูล การแสดงความคิดเห็น รวมตลอดไปถึงการออกแบบการคัดแยกขยะ การเก็บขน การกำหนดมาตรการ และการมีส่วนร่วมในพื้นที่ และการวางระบบการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในอนาคต

๓.๓ มาตรการ

เพื่อให้เกิดการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ ตามแผนปฏิบัติการ การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของเทศบาลตำบล

ดงเจน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา การดำเนินงานจึงต้องครอบคลุมการจัดการในระยะต้นทาง กลางทางและปลายทาง โดยมีแนวทางในแต่ละมาตรการ ประกอบด้วย

๑. มาตรการลดและคัดแยกที่แหล่งกำเนิด

- ๑) กำหนดแนวทางการคัดแยก สนับสนุนและขยายผลให้มีการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่บ้านเรือน สถานศึกษา ศาสนสถาน และสถานที่สาธารณะ
- ๒) สนับสนุนและส่งเสริมการเลือกใช้สินค้าและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่หรือใช้ซ้ำให้มากที่สุด
- ๔) ส่งเสริมและสนับสนุนให้คัดแยกขยะรีไซเคิลและสร้างรายได้จากขยะรีไซเคิล(ธนาคารขยะหมู่บ้าน)

๒. มาตรการเก็บขนขยะมูลฝอย

- ๑) กำหนดให้มีบริการจัดเก็บขยะมูลฝอยที่คัดแยกแล้วทุกวัน
- ๒) กำหนดให้มีการบริการเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท
- ๓) กำหนดแนวทางในการจัดเก็บ เส้นทาง การจัดเก็บ ระยะเวลาในการจัดเก็บที่ชัดเจน และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง
- ๔) กำหนดให้มีรถเก็บขนขยะที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ
- ๕) ส่งเสริมและพัฒนาผู้ให้บริการจัดเก็บ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและให้บริการเก็บขนขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. มาตรการกำจัดขยะ

- ๑) กำหนดให้นำขยะคัดแยกที่จัดเก็บไปกำจัดในบ่อขยะตามที่เทศบาลตำบลดงเจนกำหนด
- ๒) กำหนดให้มีการกำจัดขยะแต่ละประเภท ตามที่เทศบาลตำบลดงเจนกำหนด
- ๓) กำหนดให้มีการกำจัดขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและมีประสิทธิภาพ

๔. มาตรการส่งเสริมการบริหารจัดการ

สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชน ตั้งแต่ระดับเยาวชนและประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่การลดการเกิดขยะมูลฝอยจากบ้านเรือน สถานศึกษา การคัดแยกขยะมูลฝอย จนถึงการจัดขั้นสุดท้าย พัฒนา/ให้ความรู้ อบรม และศึกษาดูงานหมู่บ้าน ชุมชนต้นแบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ตลอดจนสร้างชุมชนต้นแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอย รวมถึงการประชาสัมพันธ์แนวทางตามแผนปฏิบัติการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลตำบลดงเจนพัฒนา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ อย่างแพร่หลาย และกว้างขวาง

๓.๔ กลยุทธ์

จากสถานการณ์ด้านการจัดการขยะมูลฝอยและปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ด้วยหน่วยงานใดเพียงหน่วยงานเดียว หรือแก้ไขโดยใช้มาตรการด้านใดด้านหนึ่ง แต่จำเป็นต้องอาศัยมาตรการที่ครอบคลุมทุกด้านอย่างบูรณาการในการแก้ไขปัญหาให้สำเร็จ โดยแผนปฏิบัติการฯ นี้ ได้กำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน ประกอบด้วย

กลยุทธ์ที่ ๑ การจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ

สนับสนุนและขยายผลให้มีการจัดการขยะมูลฝอย มุ่งเน้นระยะต้นทาง และ กลางทาง คือ การลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะส่งเข้าสู่สถานที่กำจัดด้วยกระบวนการต่างๆ ได้แก่ การคัดแยกขยะมูลฝอยตามประเภทต่างๆ ได้แก่ ขยะทั่วไป ขยะอินทรีย์ และขยะรีไซเคิล เพื่อสามารถนำขยะที่สามารถใช้ประโยชน์ได้กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ และกำหนดให้มีระบบการเก็บขนขยะที่คัดแยกแล้วเพื่อกำจัดหรือป้องกันปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างในครัวเรือนหรือชุมชน และเป็นการลดภาระในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีแนวทางดังนี้

(๑) การคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ให้นำกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด คือ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนร่วมดำเนินการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง รวมทั้งส่งเสริมให้มีผู้คัดแยกรายย่อย เช่น ชาเล้ง ร้านรับซื้อของเก่า เป็นต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการคัดแยกจากแหล่งกำเนิด

(๒) การส่งเสริมและสนับสนุนการลดปริมาณขยะมูลฝอยประเภทบรรจุภัณฑ์ที่กำหนดยาก ด้วยการใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและกำจัดได้ง่าย ลดปริมาณการใช้พลาสติก โฟม หรือวัสดุที่ย่อยสลายได้ยาก

(๓) การจัดให้มีการเก็บขนขยะมูลฝอยที่มีการคัดแล้วเท่านั้น เพื่อส่งเสริมการคัดแยกขยะในครัวเรือนและลดหรือป้องกันปัญหาขยะตกค้างในชุมชนหรือครัวเรือน และนำขยะเข้าสู่กระบวนการกำจัดที่ถูกหลักวิชาการ ต่อไป

กลยุทธ์ที่ ๒ การสนับสนุนการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ

(๑) จัดเตรียมฐานข้อมูลขยะปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อมูลส่วนราชการ สถานประกอบการ และศาสนสถาน ให้เป็นปัจจุบัน

(๒) ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

บทที่ ๔

เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน

๔.๑ เป้าหมายการดำเนินงาน

๑. รมรณรงค์สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้ทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการรับรู้การเป็นเจ้าของปัญหา และนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ มีความตระหนักรู้ และรับผิดชอบในการจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด

๒. ประชาชนทุกครัวเรือนมีการบริหารจัดการขยะตามหลัก ๓Rs

๓. ปริมาณขยะชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลงเจน ลดลงจากปีที่ผ่านมา

๔. ประชาชนทุกครัวเรือน ส่วนราชการ ศาสนสถาน และสถานประกอบการทุกแห่ง มีการคัดแยก และบริหารจัดการขยะตามที่เทศบาลตำบลงเจน กำหนด

๔.๒ ตัวชี้วัดการดำเนินงาน

ต้นทาง

๑. ร้อยละ ๘๐ ของครัวเรือนมีการคัดแยกขยะและบริหารจัดการขยะตามหลัก ๓Rs
๒. ร้อยละ ๑๐๐ ของส่วนราชการ ศาสนสถาน และสถานศึกษา จัดกิจกรรมลดและคัดแยกขยะมูลฝอยหรือการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์
๓. ร้อยละ ๑๐๐ ของครัวเรือนมีการคัดแยกขยะอันตรายและเก็บรวบรวมเพื่อกำจัดตามเทศบาลตำบลงเจน กำหนด
๔. ร้อยละ ๕๐ ของหมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านปลอดขยะเปียก
๕. ร้อยละ ๑๐๐ ของสถานศึกษาเป็น “สถานศึกษาปลอดขยะ”
๖. ร้อยละ ๖๐ ของครัวเรือนสมัครเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่น

กลางทาง

๑. ร้อยละ ๑๐๐ ของครัวเรือนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลงเจนไม่มีขยะตกค้าง
๒. ร้อยละ ๑๐๐ ของครัวเรือนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลงเจนได้รับการจัดเก็บขยะมูลฝอยจากเทศบาลตำบลงเจน ตามกำหนด
๓. ร้อยละ ๑๐๐ ของรถเก็บขยะ มีการแยกเก็บและขนขยะคัดแยกตามที่เทศบาลตำบลงเจน กำหนด

ปลายทาง

๑. ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เข้าสู่ระบบการกำจัดที่ปลายทางลดลง ร้อยละ ๕ เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยในปี พ.ศ. ๒๕๖๔
๒. ร้อยละ ๑๐๐ ของขยะมูลฝอยแต่ละประเภทที่มีการจัดเก็บเข้าสู่ระบบกำจัดตามที่เทศบาลตำบลงเจนกำหนด

๔.๓ ผลสัมฤทธิ์ การดำเนินงาน

การจัดการขยะต้นทาง

(๑) ร้อยละ ๘๐ ของครัวเรือนมีการคัดแยกขยะและบริหารจัดการขยะตามหลัก ๓Rs

- จากข้อมูลจำนวนครัวเรือนในพื้นที่เทศบาลตำบลงเจน มีจำนวนทั้งสิ้น ๓,๕๗๘ ครัวเรือน ดังนั้น เมื่อดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ สิ้นสุด ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๕ แล้ว จะต้องมีความครัวเรือนที่มีการดำเนินการคัดแยกขยะตามหลัก ๓Rs จำนวน ๒,๘๖๓ ครัวเรือน

(๒) ร้อยละ ๑๐๐ ของส่วนราชการ ศาสนสถาน และสถานศึกษา จัดกิจกรรมลดและคัดแยกขยะมูลฝอยหรือการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์

- จากข้อมูลส่วนราชการ ศาสนสถาน และสถานศึกษา รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๙ แห่ง ดังนั้น เมื่อดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ สิ้นสุด ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๕ แล้ว ส่วนราชการ ศาสนสถาน และสถานศึกษา ทั้ง ๑๙ แห่ง ต้องมีการจัดกิจกรรมลดและคัดแยกขยะมูลฝอยหรือการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์

(๓) ร้อยละ ๑๐๐ ของครัวเรือนมีการคัดแยกขยะอันตรายและเก็บรวบรวมเพื่อกำจัดตามเทศบาลตำบลงเจน กำหนด

- จากการสำรวจข้อมูลจำนวนครัวเรือนในพื้นที่เทศบาลตำบลงเจน มีจำนวนทั้งสิ้น ๓,๕๗๘ ครัวเรือน ดังนั้น เมื่อดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ สิ้นสุด ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๕ แล้ว ทุกครัวเรือนต้องได้ดำเนินการหรือเข้าใจแนวทางการดำเนินการคัดแยกขยะอันตรายและเก็บรวบรวมเพื่อกำจัดตามเทศบาลตำบลงเจน กำหนด

(๔) ร้อยละ ๕๐ ของหมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านปลอดขยะเปียก

- จากข้อมูลหมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลงเจน มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๖ หมู่บ้าน ดังนั้น เมื่อดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ สิ้นสุด ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๕ แล้ว ต้องมีหมู่บ้านที่เป็นหมู่บ้านปลอดขยะเปียก จำนวน ๘ หมู่บ้าน

(๕) ร้อยละ ๑๐๐ ของสถานศึกษาเป็น “สถานศึกษาปลอดขยะ”

- จากข้อมูลสถานศึกษาในพื้นที่เทศบาลตำบลงเจน พบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น ๗ แห่ง แบ่งเป็นโรงเรียนจำนวน ๗ แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๒ แห่ง ดังนั้น เมื่อดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ สิ้นสุด ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๕ แล้ว สถานศึกษาในพื้นที่เทศบาลตำบลงเจน ทั้ง ๗ แห่งต้องปลอดขยะ

(๖) ร้อยละ ๖๐ ของครัวเรือนสมัครเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่น

- จากข้อมูลจำนวนครัวเรือนในพื้นที่เทศบาลตำบลงเจน มีจำนวนทั้งสิ้น ๓,๕๗๘ ครัวเรือน ดังนั้น เมื่อดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ สิ้นสุด ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๕ แล้ว จะต้องมีความครัวเรือนที่สมัครเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่น จำนวน ๒,๑๔๗ ครัวเรือน

กลางทาง

(๑) ร้อยละ ๑๐๐ ของครัวเรือนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลงเจนไม่มีขยะตกค้าง

- จากข้อมูลจำนวนครัวเรือนในพื้นที่เทศบาลตำบลงเจน มีจำนวนทั้งสิ้น ๓,๕๗๘ ครัวเรือน ดังนั้น เมื่อดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ สิ้นสุด ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๕ แล้ว ทุกครัวเรือนจะต้องไม่มีขยะตกค้าง

(๒) ร้อยละ ๑๐๐ ของครัวเรือนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลงเจน ได้รับการจัดเก็บขยะมูลฝอยจากเทศบาลตำบลงเจน ตามกำหนด

- จากข้อมูลจำนวนครัวเรือนในพื้นที่เทศบาลตำบลงเจน มีจำนวนทั้งสิ้น ๓,๕๗๘ ครัวเรือน ดังนั้น เมื่อดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ สิ้นสุด ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๕ แล้ว ทุกครัวเรือนจะต้องได้รับการเก็บขนขยะมูลฝอยจากเทศบาลตำบลงเจน

(๓) ร้อยละ ๑๐๐ ของรถเก็บขยะ มีการแยกเก็บและขนขยะคัดแยกตามที่เทศบาลตำบลงเจนกำหนด

- จากข้อมูลรถเก็บขนขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลงเจน มี ๓ คน ดังนั้น เมื่อดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ สิ้นสุด ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๕ แล้ว รถเก็บขยะทุกคันต้องมีการดำเนินการแยกเก็บและคัดแยกตามที่มีการกำหนด

ปลายทาง

(๑) ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เข้าสู่ระบบการกำจัดที่ปลายทางลดลง ร้อยละ ๕ เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

- จากข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ พบว่ามีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในพื้นที่เทศบาลตำบลงเจน และถูกนำไปกำจัดในบ่อขยะเทศบาลตำบลงเจน ประมาณ ๒,๗๐๓.๘๓ ตัน ดังนั้น เมื่อดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ สิ้นสุด ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๕ แล้วจะต้องมีขยะที่ถูกนำไปกำจัดในบ่อขยะเทศบาลตำบลงเจนไม่เกิน ๒,๕๖๘.๖๔ ตัน

(๒) ร้อยละ ๑๐๐ ของขยะมูลฝอยแต่ละประเภทที่มีการจัดเก็บเข้าสู่ระบบกำจัดตามที่เทศบาลตำบลงเจนกำหนด

- ปัจจุบันเทศบาลตำบลงเจน กำหนดให้มีวิธีในการกำจัดขยะ คือ การฝังกลบวิธีเดียว ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ ขยะที่เทศบาลตำบลงเจนดำเนินการจัดเก็บได้ทั้งหมดจะต้องดำเนินการกำจัดด้วยวิธีฝังกลบ